

כך צעק אורי אבנרי כאשר חוק לאומני המבייש את המדינה

הצעת החוק הובאה בצורה תמימה. אף חבר כנסת אחד מלבדנו לא שם לב לתוכנה! היא הובאה לקריאה ראשונה בשעה מאוחרת של הערב, כשהעיתונאים אינם מצויים עוד באולם. התוצאה: רק אורי אבנרי נאם נגד הצעת החוק, ורק שני ח'כים אחרים השתתפו בוויכוח. שניים אלה דיברו על עניינים של מהיג'נד. אפשר היה לקוות כי אחרי נאומו הנרגש של אבנרי תתעורר העיתונות, ותהיה תגובה חזקה בכנסת ובציבור. אולם מאומה לא קרה. בהגיע הצעת החוק לקריאה שנית וסופית, היו רק שני מסתייגים: אבנרי, ואיש ר"ח, שהודה בגלוי מעל הדוכן, כי רק הודות לפעולת סיעתנו הוא שם לב לתוכן הצעת החוק. הוויכוח נערך שוב בשעה מאוחרת של הערב, ושוב לא דינחה עליו אף עיתון אחד! אבנרי נאם על אותה שעה את אחד מנאומו הנרגשים ביותר בכנסת:

מי שאינו קורא שבועון זה, אינו יכול כלל לדעת כי בשבועיים האחרונים בוצעה מהפכה שקטה בישראל — מהפכה המשנה את מהות המישטר בישראל. מהפכה זו לובשת צורה של חוק קטן ותמיים למראית עין, המחלק את כל אזרחי ישראל לשני סוגים, על-פי אבחנה לאומית מוסווית. עד כה יצר החוק הפליה בין יהודים ולא-יהודים רק בסוגיה אחת: העלייה לישראל וההתאזרחות. רבים רואים בהפליה זו תוצאה מוצדקת של הסכינות ההיסטוריות בהן נולדה מדינת-ישראל. אולם עתה נוצרה הפליה חוקית בתחום הנוגע לחיי יום-יום: התמיכה במשפחות מרובות-ילדים. בקרוב יקבלו כימעט כל המשפחות היהודיות מרובות-הילדים מענק חודשי — וכימעט אף משפחה לא-יהודיה לא תקבל מענק זה.

"חוק מחפיר ומבייש!"

אבל לאחר שראו שזה בלתי-אפשרי. מצאו שיטה אחרת — מי ששרת אי-פעם בצה"ל, משפחתו תקבל. כלומר, כל האוכלוסיה היהודית, מחוץ לבחורי הישר-בית. וגם מחוץ לאותן משפחות מיסכנות, שבניהן חולים, ולכן לא גויסו לצה"ל. אחיהם של אלה יישארו רעבים. תחשבו קצת גם על הצד הזה. הערבים — כפי שכולנו יודעים — אינם מתקבלים לצה"ל — הם לא יקבלו. בא-שר העבודה, ותכף נשמע זאת גם מפי יושב-ראש הוועדה, והנה תשובה מחוכמת: ישנם דרוזים ששירתו בצה"ל — הם יקבלו; ישנם ערבים ששירתו ומשרתים במשטרה ובשירות בתי-הסוהר — הם יקבלו. זה נכון: 0.01% של הערבים יקבלו — 99.9% של היהודים יקבלו. אם כך, הרי אין זה חוק בזעזע, והוא אינו אימרו שיהודים יקבלו וערבים לא יקבלו.

אבל למעשה הוא אומר ש-99% של היהודים יקבלו, ואולי 0.01% של הערבים יקבלו. ממש חוק ליברלי לדוגמה!

בחיים כמו לעולה חדש. זה מגיע לו. אבל מה הקשר בין זה ובין הדאגה למשי-פחות מרובות-ילדים? איך בכלל עולה על דעת מישהו לקשור את שני הדברים האלה? אילו היתה הכוונה כנה — היו מציעים הצעת-חוק כזו. אבל היא אינה כנה. מהי הכוונה? רצו למצוא שיטה כדי לעודד את הילודה היהודית, מבלי שיהיה צורך לעודד ילודה ערבית. זוהי הכוונה, והיא הושמעה לא פעם. בא אחד החכמים ואמר: נעשה את זאת ב-אמצעות הסוכנות היהודית.

אורי אבנרי: אמרתי בקריאה ראשונה שנהו חוק ציני, מביש ומחפיר. הוא לא נעשה פחות ציני, פחות מביש ופחות מחפיר, מפני שהחזקה המסיימת, שאין בה זכר לאפוזיזיה, שמה עליו חותמת-גומי. אני יודע שלא אשנה כאן את ההצבעה של איש. ההסתיי-גיות שלנו יידחו והחוק יתקבל. אני מדבר עכשיו בשביל הפרוטוקול.

ירושבינא בפרוטוקול, שכאשר נתקבל חוק מחפיר זה, נשמע בכנסת הזאת קול שמחה על כך. ויבוא יום שהכנסת תתבייש בחוק זה שנתקבל.

כי מה אומר חוק זה, כבוד היושבי-ראש? **מרדכי בן-עזרת:** למה אתה יושב בכנסת הזאת, שיש להתבייש בחוקים שהיא מחוקקת? **אורי אבנרי:** כי הבורחים שלחו אותי לשבת כאן, ולומר מה שיש לי לומר. כל זמן שאני כאן — אלחם, ומה שהרוב עושה לא ישפיע עלי במאומה.

חוק זה, שהוא מלאכת-מחשבת של הסוואה, מה הוא אומר? הוא נקרא "חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה)". איפה יש פה זכר להחזרה לעבודה? אני מוכן לשאול: איפה יש פה זכר לחיילים משוחררים? פה משתמשים כבדגל בדבר אחד המקודש לכולנו, הקרוב ללב כולנו — הדאגה לחיילים משוחררים — כדי להעביר בכנסת דבר שונה לחלוטין, והוא: לעודד ילודה של חלק אחד של אוכלוסיית ישראל, ולעשות את ההיפך לחלק אחר של אוכלוסיית ישראל.

לתת הקצבה לילדים רעבים של חלק אחד של ישראל, ולשלול הקצבה זו מילדים רעבים בחלק אחר של ישראל, כאשר הקריטריון הוא בצורה מוסווית אך גלויה לכל ברידת, קריטריון לאומי.

ישנם פה, אדוני היושבי-ראש, שני דברים שונים: הדאגה למשפחות מרובות-ילדים (דאגה שלפי תפיסתנו חייבת בה המדינה לכל אזרחיה, שאנו תובעים אותה ומחייבים אותה), והדאגה לחיילים המשוחררים. והו דבר אחר לגמרי, ואין שום קשר בין האחד לשני. אם אתם באים ואומרים, כפי שאמר שר-העבודה: כל חייל מפקיד בממוצע 18 אלף לירות בתקופת שירותו, הרי אני אומר: כל הכבוד; נחוק חוק שיקבע שחייל המשתחרר מצה"ל יקבל 18 אלף לירות. אני בעד זה. מונחת על שולחן הכנסת, הצעת חוק שהגשתי, בה מוצע שכל חייל המשתחרר מצה"ל יקבל את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש הבא לישראל; שתהיה לו התחלה

כבוד היושב ראש, אמרתי בתחילת דברי כי אני בטוח שלא אשכנע אף אחד. הרוב מובטח. מי שתיכנן זאת — עשה זאת כהלכה.

אבל אני מזהיר את הכנסת מפני דבר אחר: אנו נשמע על החוק הזה במשך שנים רבות מעל כל כמה ציבורית בכל ארצות העולם, כפי שאנו שומעים על חוקים מסויימים בארץ צות מסויימות אחרות. אני מצטער שהמחיר שבה הזאת לא עתה עז דניתי איש מכך. שמעתי היום מפי תייר מחוץ-לארץ, שבארץ חוקה מאד וקטנה מאד הופיע עתה ספר קטן על מצב ערביי ישראל. הספר פורסם בצרפת, ועכשיו הוא נפוץ בכל העולם, ובו כל החוקים: חוק נכסי נפקדים, חוקי הפקעת אדמות, חוק המימשל הצבאי כפי שהיה. עד כה היתה הבושה ידועה רק לנו, התווכחנו ונאבקנו על כך בארץ במשך 20 השנים האחרונות. עכשיו זה נפוץ ברחבי העולם, וגורם לישראל נזק רב יותר מאשר אלף נאומי אפ-תח.

כבוד היושבי-ראש, ההסתייגות שלי באה לשנות את החוק במהותו, לחלוטין, דהיינו: לומר שלמעשה כל אדם בישראל, מי שיש לו בן ששירת בצה"ל ומו שיש לו בן שיכול היה לשרת בצה"ל, אבל לא נתקבל לצה"ל, יכול היה להיות מוגויים אבל לא גויים — בקיצור, כל משפחה מרובת-ילדים תקבל את ההקצבה שתיקבע למטרה זו.

מרדכי טורקים: כמה זמן הוא צריך לנאום על ההסתייגות? לשם כך מספיקות חמש דקות. **היו"ר מרדכי ביבי:** חבר הכנסת טורקים, אם רצונך לנהל את הישיבה — בבקשה, אני אתן לך. אבל בינתיים אני מנהל אותה, והשאר לי את הזכות לעשות זאת. **אורי אבנרי:** יכול להיות, חבר הכנסת טורקי, שישב יום ואתה תהיה יושב ראש-הכנסת, אבל אז זו לא תהיה כנסת, אלא סובייט עליון. בינתיים עוד לא הגענו לכך, ואני שמח על כך.

ובכן, רצו לעודד ילודה בחלק אחד של הי-מדינה, ולא לעודדה בחלק אחר. כלומר, להפך את הכלל המקודש ביותר של מדינת חוק דמוקרטית — השוויון בפני החוק, תחילה רצו לעשות זאת באמצעות הסוכנות היהודית.

בהתאם לנהל הכנסת, השיב על ההסתייגויות בקריאה השנייה יו"ר ועדת הכספים, ישראל קרגמן. הוא פתח את נאומו במילים: "אין ברצוני להתוכח עם סיעה או עם באי-כוחה, המהווה למעשה מנופול לצניזם, ניהיליזם ותבוסות...". בתום דבריו, שחזרו רק על דבריו המתחסדים של שר-העבודה בקריאה הראשונה,

הצביעה הכנסת. לפי דרישת אבנרי נמנו הקולות, ונרשם בפרוטוקול: 25 בעד החוק, 3 נגד. כל הסיעות בעד. אבנרי, שלום כהן ואמיל חביבי נגד. (מק"ל נעדרה.) בשעת ההצבעה, צעק אבנרי: "כל אחד מכם עוד יתחרט על שהרים את ידו ברגע זה!" ונענה במטר של קריאות-גנאי, שלא נרשמו בפרוטוקול.

לפסטיבל "סופ 70", שריכז בשלושת הימים מאה אלף איש צעירים וצעירות, גם מסופרים וגם מגודלי-שיער, גם לבושי גינס וגם לובשי מדים. כולם באו מפני שהנושא דיבר אל לבם, אל מיקצב הדור שלהם, מיקצב חייהם.

האם יש משהו במשדר-התיירות המסוגל להביא נוער זה? והרי הנוער הישראלי אינו מנותק בהיותו זה מן הנוער העולמי!

אם הצלחנו למשוך מאה אלף צעירים ישראלים לאירוע זה, מדוע לא נוכל למשוך בשנה הבאה גם מאות אלפי צעירים מי חוץ-לארץ, יחד עם מיטב אמני הדור הזה בעולם?

אנו חושבים ליוזם אירוע בינלאומי כזה בשנה הבאה. ואני מציע לשר התיירות לתת דעתו לעניין זה, ולשתף את משרדו בעידוד הבאתם של רבות תיירים צעירים מחוץ-לארץ.

ממשלתי היכול להביא פתרון, — כי אז אתה חייב לעודד צעד קדימה.

אתה חייב להגיד: על הממשלה להסתלק מהתפקיד הזה שאין היא יכולה לשאת בו. המסקנה מדבריוך היא שיש לגשת מיד ל-הקמת דואר אמיתי בארץ, רשותי דואר, או חברת-דואר, דואר לא-ממשלתי, המסוגל לשאת בתפקיד של דואר, כפי שהחברה הישרא-אלית והמשק הישראלי מחייבים.

בהמשך דבריו אמר אבנרי כי בגלל כשלונו הדואר, המעסיק 13 אלף עוב-דים, נאלץ המשק להעסיק כ-30 אלף "שליחים", שהם למעשה דוורים פר-טיים, נוסף על שרותי-הדואר של המו-ניות ומנגנוני-ההפצה של העיתונים. בדרך היתולית הציע אבנרי לחזור ל-יוני-דואר, ולהעביר שירותי-חוץ מתל-

אביב לירושלים דרך פאריס, לקיצור זמן ההמתנה.

כופ 71 - אוקד טורמי

אולם יש ספק אם יש לנו דואר, או אם הדבר שיש לנו ראוי שי-יקרא דואר.

דרכי הקומוניקציה — התחבורה, הדואר — הם המודד לרמת החברה המודרנית, ו- מבחינה זו אצלנו חברה מפגרת במשך. **כאשר השר מדבר על טלפטא-רים ועל דברים מודרניים דומים, זה מזכיר את הדימוי הישן על האדם העירום החובש צילינדר, מבחינה קומוניקטיבית אצלנו הכי רה מפגרת ביותר.**

בא השר ומוטר לנו דין-וחשבון קודר, ויש לשבח אותו על כך שהוא לא העלים את המציאות. אבל פסימיוס או פאטאליזם אינם מדיניות. כבוד השר, ואתה בכל-זאת חייב לבוא לכנסת ולומר מה יהיה התפתרון לבעיית שאתה מגדיר אותה בכל חומר-תה. אם אתה בא ואומר בכנות: אין פתרון, כשר בממשלה אין לי פתרון, אין תקציב